

nost, poskytující mu větší příjem a že vedle této činnosti (arg. slova »neben anderen«) jeví se činnost, pojistné povinnosti podrobená, jen jako zaměstnání vedlejší. Než takové výnosnější nějaké zaměstnání u Antonína S-a vůbec nebylo zjištěno a neprávem odkazuje rekurs k dotčenému zákonnému předpisu a mylně dovozuje, že si prý Antonín S. mohl výnosnější hlavní zaměstnání opatřiti a že se měl o to starati. Pro souzenou věc jest také nerozhodné, jaký právní a služební poměr byl založen mezi žalovanou obcí a nástupcem Antonína S-a. Byla-li pojistná povinnost Antonína S-a založena již za platnosti novely čís. 138/1914, trvala ovšem dále i za platnosti zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n., poněvadž i novela čís. 138/1914 ř. z. i zákon čís. 89/1920 sb. z. a n. vyžadují jen, by prvé zaměstnání, pojistné povinnosti podrobené, bylo nastoupeno před dosažením věku 55 let. Napadené usnesení správně posuzuje i právní otázku náhrady škody, neboť žalovaná obec, opomenuvši Antonína S-a přihlásiti k pensijnímu pojištění, zavinila, že žalobkyně nemá nárok na vdovské opatření (důchod) podle zákona o pensijním pojištění.

Čís. 11032.

Třetí osoba, užívající pronajaté věci v rozsahu práva nájemcova, zasahuje sice, nemá-li k tomu proti nájemci právo, do práv nájemcových, nikoliv však do práv vlastnických, i když k němu není v právním poměru. Vlastník jest jen oprávněn zakročiti proti osobě rušící nájemce v užívání, pokud jest podle § 1096 obč. zák. povinen poskytovat nájemci nerušené užívání věci.

(Rozh. ze dne 23. září 1931, R I 556/31.)

Byt, o němž jde, najal od žalobců Josef L., jenž dne 27. července 1930 zemřel. V době, kdy pozůstalost po Josefu L-ovi nebyla ještě odevzdána, domáhali se žalobci na K-ové starší a K-ové mladší vyklizení bytu. Žalované namítly, že K-ová mladší byla spolunájemkyní bytu spolu s L-em, K-ová starší pak že byla podnájemkyní, a to i zesnulého L-a i spolužalované K-ové mladší. Procesní soud prvé stolice žalobu pro tentokráte zamítl. Důvody: Soud zjistil, že nájemní poměr s pozůstalostí po Josefu L-ovi, na niž nájemní právo zůstavitele L-a vzhledem k ustanovení § 1116 a) obč. zák. zřejmě přešlo, zrušen byl soudním svolením k výpovědi k žádosti žalující strany podané teprve dne 9. října 1930, tedy za tohoto vyklizovacího sporu a že podle onoho usnesení ze dne 14. října 1930, téhož dne stranám doručeného končí nájemní poměr mezi žalující stranou a pozůstalostí dnem 31. prosince 1930 a jest pozůstalost povinna vykliditi byt nejdéle 14. ledna 1931 a že usnesení to nabylo moci práva. Vzhledem k tomuto zjištění má soud vyklizovací žalobu za předčasnou, neboť žalobci, dokud trvá nájemní smlouva, kterou přenechali užívání místností druhé straně smluvní (§ 1090 obč. zák.), nemohou nyní do práv této strany zasahovati a zejména co do užívání

pronajátého předmětu nepřísluší jim rozhodovati s opomíjením nájemníka samého a nemohou se tedy ani domáhati vyklizení pronajatých místností osobami třetími přímo žalobou na tyto osoby, nýbrž mohli by leda zakročiti proti nájemníku samému, pokud by se takové užívání místností osobami třetími dalo protismluvně, pokud se týče vůbec způsobem uvedeným v § 1098 obč. zák. Ježto v souzeném případě, jak již shora uvedeno, nájemní smlouva podle § 1116 a) přešla na pozůstalost, s níž nájemní poměr dosud trvá, nemůže žalující strana proti žalovaným, ať již si osobují k užívaným místnostem právo spolunájemní nebo podnájemní, toho času přímo zakročiti a jest proto i zbytečné zabývat se zjišťováním, zda žalované místnosti užívají právem čili nic, pokud se týče právem nájemním či z jakéhokoliv důvodu právního, a zda nájemní práva zůstavitele Josefa L-a už podle § 6 zák. o ochr. náj. přešla čili nic. O d - v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, po případném doplnění jednání znovu rozhodl.

D ů v o d y: Jest přisvědčiti výtce nesprávného právního posouzení věci prvním soudem, jenž zamítl žalobu pro předčasnost, maje za to, že do 14. ledna 1931 není žalující strana jako majitelka domu oprávněna zasahovati do práv pozůstalosti po Josefu L-ovi, užívati najatého bytu. Prvý soud přehlédl, že žalovaná strana ani předčasnost žaloby ani nedostatek aktivního oprávnění žalující strany k žalobě nenamítala, aniž tvrdila skutkové okolnosti, zakládající námitku předčasnosti žaloby nebo nedostatku aktivního oprávnění žalující strany ke sporu. Žalovaná strana netvrdila, že právo k užívání bytu odvozuje z nájemního práva pozůstalosti po Josefu L-ovi, nýbrž spolužalovaná K-ová ml. uvedla, že je spolunájemnicí bytu spolu s pozůstalostí, a spolužalovaná K-ová st. uvedla, že jest podnájemnicí pozůstalosti a K-ové ml. jako spolunájemníků. Osobuje si tudíž K-ová ml. proti žalující straně přímé obligační právo na spoluužívání bytu jako spolunájemnice a K-ová st. právo užívací nikoliv jen jako podnájemnice pozůstalosti, nýbrž i jako podnájemnice K-ové ml. Proto nebyl první soud oprávněn hleděti na věc tak, jako by obě spolužalované užívaly bytu právem odvozeným z nájemního práva pozůstalosti a upírali žalující straně právo prokázati sporem, že K-ová ml. nemá proti ní právo, které by ji opravňovalo užívati bytu i po 14. lednu 1931, a že v důsledku toho musí byt do dne 14. ledna 1931 vykliditi stejně jako K-ová st., jež své užívací právo odvozuje též z domnělého práva K-ové ml. Předčasnost žaloby a nedostatek aktivního oprávnění žalující strany ke sporu byla by tu jen tehdy, kdyby žalovaná strana proti žalobě jen namítla, že bytu dosud užívá z vůle Josefa L-a pokud se týče jeho pozůstalosti jako nájemníka bytu a že nájemní právo Josefa L-a, pokud se týče jeho pozůstalosti dosud nepominulo, neboť jen v tom případě by přišlo v úvahu ustanovení § 568 c. ř. s., podle něhož při zrušení nájemního poměru sdílí osud nájemníků osoby, které z jeho vůle spolu užívají bytu. V souzeném případě však jde naopak právě o to, že žalovaná strana ve sporu uplatnila právní poměr, totiž přímý obligační poměr, který prý jest mezi ní a stranou žalující jako pronajímatelkou, o čemž se právě citovaný § ku konci zmiňuje jako o výjimce z pravidla. Jest proto žalu-

jící straně přiznati aktivní oprávnění k tomuto sporu. Že by žalující strana musela se žalobou vyčkávatí projití nájemní doby pozůstalosti po Josefu L-ovi, t. j. uplynutí dne 14. ledna 1931, nemá v zákoně opory, a žalovaná strana sama již nyní ve sporu tvrdí onen právní poměr vylučující použití ustanovení § 568 c. ř. s. a tedy tvrdí, že již nyní — a nikoliv teprve po dni 14. ledna 1931 — používá bytu z jiného právního důvodu, než na základě nájemního práva pozůstalosti po Josefu L-ovi.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by nehledě k důvodu, z něhož zrušil rozsudek prvního soudu, po případném novém projednání věci znovu o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Žalobci opírají nárok, by se žalované vystěhovaly z bytu, jehož žalobci jsou vlastníky a jehož žalované užívají, o tvrzení, že žalované nejsou v nájemním poměru se žalobci, ani nejsou dědici zesnulého nájemníka bytu Josefa L-a, ani příslušníky jeho rodiny. Jde tedy o vlastnickou žalobu zápůrčí podle § 523 obč. zák., neboť žalobci brání se proti tomu, by žalované nezasahovaly do jejich vlastnického práva tím, že užívají bytu bez právního důvodu. Náleží žalobcům, aby prokázali jednak své vlastnické právo, jednak zásah žalovaných do tohoto práva. Vzhledem k předpisu § 406 první věta c. ř. s. musí tyto předpoklady býti splněny ne sice již při podání žaloby, ale nejpozději v době vydání rozsudku soudu první instance. Vlastnictví žalobců jest nesporné, avšak z jejich tvrzení, že žalované sporného bytu užívají, ač nejsou v poměru nájemním a ani dědici zesnulého nájemníka L-a ani příslušníky jeho rodiny, o sobě ještě neplyne, že užíváním bytu zasahují do vlastnického práva žalobců. Vlastník může sice podle §§ 354 a 362 obč. zák. zpravidla své věci libovolně užívati a každého jiného z toho vyloučiti; avšak, pronajme-li věc jinému, což se podle § 1094 obč. zák. pokládá za prodej užívání, vzdává se ve prospěch nájemcův výkonu výlučného práva užívacího, jinak mu jako vlastníku příslušejícího, a právo, věc užívati, přechází podle §§ 1094, 1096 a 1098 obč. zák. v mezích nájemní smlouvy na nájemce, takže jen tento, nikoliv vlastník jest v mezích smlouvy oprávněn s najatou věcí nakládati. Z toho plyne, že třetí osoba, užívající pronajatou věc v rozsahu práva nájemcova, zasahuje sice, nemá-li k tomu proti nájemci právo, do práv nájemcových, nikoliv však do práv vlastnických, i když k němu není v právním poměru. Vlastník jest jen oprávněn, zakročiti proti osobě rušící nájemce v užívání, pokud jest podle § 1096 obč. zák. povinen poskytovat nájemci nerušené užívání pronajaté věci. Pokud tedy pozůstalost po Josefu L-ovi, na niž přešlo podle § 1116 a) obč. zák. jeho nájemní právo, byla oprávněna, sporného bytu užívati, nezasahovaly žalované, užívající sporného bytu, do práv žalobců, třebaže nebyly s nimi v poměru nájemním a nejsou ani dědici L-ovými, ani příslušníky jeho rodiny. Že žalované užívaly sporného bytu ve větším rozsahu, než příslušelo pozůstalosti, nebo že pozůstalost žádala na nich vyklizení bytu, žalobci netvrdili a na tom žalobu nezaložili. Právo pozůstalosti, bytu

užívati, končilo, jak soud první stolice bez odporu zjistil, teprve 14. ledna 1931, kdežto rozsudek soudu první stolice byl vynesena již 19. prosince 1930. Vzhledem k předpisu § 406 c. ř. s. byla tedy žaloba prvním soudem právem zamítnuta pro tentokráte. Změna původní žalobní prosby, žádající odsouzení žalovaných, aby se vystěhovali do 14 dnů, v ten smysl, aby žalované byly odsouzeny se vystěhovati do 14. ledna 1931, tedy do téže doby, do které byla pozůstalost povinna být vykliditi, nemůže na osudu žaloby nic měniti, poněvadž i změněnému žádání žalobnímu brání ustanovení § 406 c. ř. s. Ani žalobci neprokázali svůj nárok, nezáleží na tom, zda námitka žalovaných, že používaly bytu z vlastního nájemního práva, jest důvodná, a proto netřeba se jí obírat. Ani na tom nezáleží, zda žalované uplatňovaly v první stolici, že žaloba podle přednesu žalobců není odůvodněna, ježto tu jde o právní posouzení, jež náleží soudu.

Čís. 11033.

Ztráta zákazníků v živnosti jest škodou skutečnou, nikoliv jen ušlým ziskem.

Pronajímatel jest práv nájemci náhradou škody, dal-li bezprávně odstraniti označení nájemcovy živnosti.

(Rozh. ze dne 23. září 1931, Rv I 1007/30.)

Žalovaní, pronajímatelé, odstranili obchodní firmu žalujícího nájemníka, instalatéra, k vůli opravě fasády. Po opravě fasády, jež trvala několik dní, musel se žalobce na žalovaných domáhati sporem C 470/26, by obchodní firma byla na domě opět umístěna, kterýžto spor žalobce vysoudil. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaných náhrady škody, ježto jeho závod nebyl po dobu od 8. října 1925 do 5. června 1927 nijak označen. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Po právní stránce nelze míti odvolací rozsudek za mylný (§ 503 č. 4 c. ř. s.). Nesejde na tom, zda odvolací soud má právem za to, že žalovaní jednali ve zlém úmyslu. Zlému úmyslu jest v § 1324 obč. zák. na roveň postavena hrubá nedbalost, opomenutí nejobyčejnější péle a pozornosti. Opomenutí to jest ovšem spatřovati v jednání žalovaných. Nemohlo jim při povinném vynaložení nejobyčejnější péle a pozornosti ujíti, že svým postupem vážně ohrožují žalobcovu výdělečnou činnost a tím mu působí škodu. Nárok na náhradu této škody, jako škody zaviněné hrubou nedbalostí, zahrnuje v sobě podle §§ 1293, 1323 a 1324 obč. zák. i nárok na náhradu ušlého zisku. Při tom však nelze přehlédnouti, že v souzeném případě nejde vpravdě ani o náhradu ušlého zisku, nýbrž jde jen o náhradu škody skutečně vzniklé, neboť ztráta zákazníků